

İKİNCİ BÖLÜM KARAR

YASEMİN AKGÜL BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2014/2630
Karar Tarihi : 27/10/2016

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Osman Alifeyyaz PAKSÜT
Recep KÖMÜRCÜ
M. Emin KUZ
Raportör : Akif YILDIRIM
Başvurucu : Yasemin AKGÜL
Vekili : Av. Yeşim BAŞARAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, delillerin eksik ve hatalı değerlendirilmesi, istinabe suretiyle dinlenen tanıkların sorgulanmaması nedenleriyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 28/2/2014 tarihinde İstanbul 19. Sulh Ceza Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. Başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde başvurunun Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. İkinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca 15/7/2015 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Bölüm Başkanı tarafından 28/12/2015 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü 27/1/2016 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunmuştur.

6. Bakanlık tarafından Anayasa Mahkemesine sunulan görüş 4/2/2016 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanlarını 19/2/2016 tarihinde ibraz etmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucu hakkında Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığının 2/4/2013 tarihli iddianamesi ile tehdit ve hakaret suçlarından kamu davası açılmıştır.

9. (Kapatılan) Bakırköy 4. Sulh Ceza Mahkemesi, 16/4/2013 tarihli tensip zaptı ile müşteki tarafından tanık olarak gösterilen Y.G. ile Ö.K.nin beyanlarının alınması için Ankara Sulh Ceza Mahkemesine talimat yazılmasına karar vermiştir.

10. Ankara 5. Sulh Ceza Mahkemesi, 5/7/2013 tarihli talimat duruşmasında Y.G. ile Ö.K.nin beyanlarını alarak dosyanın Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

11. Bakırköy 4. Sulh Ceza Mahkemesinde görülen kamu davasının 16/7/2013 tarihli 1. celsesine katılan başvuru ve müdafii, tanık beyanlarını kabul etmediklerini ve yazılı olarak savunma yapacaklarını belirtmişlerdir.

12. Bakırköy 4. Sulh Ceza Mahkemesi, 30/1/2014 tarihli kararı ile başvuru isnat edilen suçlardan mahkûmiyetine karar vermiştir. Başvuru hakkında verilen mahkûmiyet kararı miktar itibarıyla kesin niteliktedir. Gerekçeli kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Toplanan deliller birlikte değerlendirildiğinde; sanık ve müştekinin aynı firmada çalıştıkları olay tarihinde sanık ve müşteki arasında telefon görüşmeleri yapıldığı en son müştekinin 30/5/2012 tarih 14.29 sıralarında aradığında sanığın müştekiye "benim mafya tanıdıklarım var, sen benim kim olduğumu biliyor musun, yanlış kişiyle uğraşıyorsun, sana İstanbul'u dar ederim, Ankara'da erkek arkadaşımı bulup ona da Ankarayı dar edeceğim, seni mahvedeceğim, benden kork, sana hayatta unutamayacağın fiziksel ders vereceğim" demek sureti ile hakaret ettiği ve basit tehditte bulunduğu müştekinin hazırlık aşamasındaki beyanı bu beyanı doğrulayan yargılama sırasında dinlenen tanıklar Ö.K ve Y.G.nin beyanları ve tüm dosya kapsamından anlaşıldığından sanığın hakaret suçundan TCK 125/1, 62 ve tehdit suçundan söz konusu sözlerin basit tehdit niteliğinde olması nedeni ile TCK 106/1 son cümlesi ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

Sanık her ne kadar suçlamayı kabul etmemiş ise de müştekinin beyanının telefon arama kayıtları ile örtüşmesi iddia edilen zaman içerisinde taraflar arasında iki mesajlaşma ve toplam 571 saniyelik görüşme yapılmış olması ve yargılama sırasında dinlenen tanıklar Ö.K ve Y.G.nin aşamalarda değişmeyen birbiri ile tutarlı ve müştekinin beyanı ile uyumlu beyanları karşısında sanığın savunmasına itibar edilmemiş suçu işlediği kanaatine varılmıştır."

13. Başvuru 28/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

B. İlgili Hukuk

14. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 106. ve 125. maddeleri.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

15. Mahkemenin 27/10/2016 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

16. Başvuru; mahkûmiyet kararının sadece iki tanık ifadesine dayandırıldığını, söz konusu tanıkların ise istinabe yoluyla dinlenildiğini, kendisinin tanıkların çağrıldığı ve dinlendiği talimat duruşmasına davet edilmediğini, bu nedenle tanıkları sorgulatma imkânı bulamadığını, bu şekilde savunma hakkının kısıtlandığını,

tanıkları sorgulatma imkânı tanınmış olsaydı maddi gerçeğin açığa çıkacağını, tanıkların telefon görüşmelerinin içeriğine nasıl şahitlik ettikleri hususu araştırılmadan karar verildiğini, ayrıca hükme esas alınan tanık beyanlarının içeriğinin somut verilerle desteklenmediğini, tanıkların olay günündeki telefon kayıtlarının içeriğinin celbedilerek fiziki konumlarının sinyal alınan baz istasyonundan tespiti ve İstanbul'da bulunup bulunmadıklarının tespit edilebilecek olmasına rağmen bu araştırmalar yapılmadan cezalandırılmasına karar verildiğini belirterek Anayasa ile güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştü; yeniden yargılanma talebinde bulunmuştur.

B. Değerlendirme

1. Tanık Sorgulama Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

17. Başvurucu; mahkûmiyet kararının sadece iki tanık ifadesine dayandırıldığını, söz konusu tanıkların ise istinabe yoluyla dinlendiğini, kendisinin tanıkların çağrıldığı ve dinlendiği talimat duruşmasına davet edilmediğini, bu nedenle tanıkları sorgulatma imkânı bulamadığını ileri sürmüştür.

18. Anayasa Mahkemesi, benzer iddiaların ileri sürüldüğü başvurulara ilişkin olarak birçok kararında "tanık sorgulama hakkı"yla ilgili ilkeleri belirlemiştir. Buna göre bir ceza yargılamasında sanığın aleyhine olan tanıkları sorguya çekme veya çektirme, lehine olan tanıkların da aleyhine olan tanıklarla aynı koşullar altında davet edilmelerinin ve dinlenmelerinin sağlanmasını isteme hakkı vardır. Sanığın; hakkında gerçekleştirilen ceza yargılaması sürecinde tanıklara soru yöneltebilmesi, onlarla yüzleşebilmesi ve tanıkların beyanlarının doğruluğunu sınama imkânına sahip olması adil bir yargılamanın yapılabilmesi bakımından gereklidir. Ancak başvurucların tanıklara soru sorabilmesi, onlarla yüzleşebilmeleri mutlak bir hak değildir. Makul gerekçelerle getirilen kısıtlamalar, kimi zaman başvurucların iddia tanıklarına soru sorabilme ve onlarla yüzleşme imkânını da ortadan kaldırmaktadır. Diğer yandan bir mahkûmiyet -sadece veya belirleyici ölçüde- sanığın soruşturma veya yargılama aşamasında sorgulama veya sorgulatma imkânı bulamadığı bir kimse tarafından verilen ifadelere dayandırılmış ise sanığın hakları Anayasa'nın 36. maddesindeki güvencelerle bağdaşmayacak ölçüde kısıtlanmış olur (*Atila Oğuz Boyalı*, B. No: 2013/99, 20/3/2014, §§ 34-56; *Az. M.*, B. No: 2013/560, 16/4/2015, §§ 46-67; *Levent Yanlık*, B. No: 2013/1189, 18/11/2015, §§ 67-76; *İsmet Özkorul*, B. No: 2013/7582, 11/12/2014, §§ 44, 45).

19. Sonuç olarak somut bir yargılama öncesinde veya haricinde elde edilen tanık ifadelerinin delil olarak kabulünün yargılamanın adilliğine zarar verip vermediğini değerlendirmek için iki aşamalı bir test uygulanmalıdır. İlk olarak tanığın mahkemede hazır edilmemesi geçerli bir nedenin mevcudiyetine dayanmalıdır. İkinci olarak ise okunmasıyla yetinilen ifadenin karara götüren tek ya da belirleyici kanıt olması hâlinde savunma haklarının adil yargılanmanın gerekleriyle bağdaşmayacak ölçüde sınırlandırılıp sınırlandırılmadığına bakılacaktır (*Abdurrahim Balur*, B. No: 2013/5467, 7/1/2016, § 80).

20. Yukarıdaki değerlendirme yapılırken "geçerli neden" şartı, öncelikli olarak gözetilmelidir. Çünkü tek veya yegâne ispat unsuru olmasa dahi ifadesi hükme esas alınan bir tanığın geçerli bir neden olmaksızın duruşmada dinlenmemesi tek başına adil yargılanma hakkına aykırılık oluşturabilir. Kamu makamları bu nedenle ifadesi hükme dayanak yapılacak tanıkların duruşmada hazır edilmesi için makul bir çaba sergileme yükümlülüğü altındadır (*Abdurrahim Balur*, § 81).

21. Somut olayda, beyanları mahkûmiyete esas alınan tanıklar Ö.K ve Y.G. istinabe suretiyle dinlenmiştir. Mahkeme, istinabe yöntemini geçerli bir neden olan tanıkların ikametlerinin mahkemenin yargı çevresi dışında olması nedeniyle tercih etmiştir. Diğer yandan anılan tanık beyanları duruşmada okunmuş, başvuru ve müdafii, beyanları mahkûmiyet hükmüne esas alınan tanık beyanlarına itiraz etme imkânından yararlanmış, tanıkların huzurda dinlenmesini talep etmemiştir. Gerekçeli karar incelendiğinde tanık anlatımlarının mahkûmiyet için yegâne delil niteliğinde olmadığı, diğer delillerin yanında tanık beyanlarına da dayanıldığı görülmektedir (§ 12).

22. Açıklanan nedenlerle tanık sorgulama hakkına ilişkin bir ihlalin olmadığı açık olduğundan başvurunun bu kısmının *açıkça dayanaktan yoksun* olduğuna karar verilmesi gerekir.

Serdar ÖZGÜLDÜR ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamışlardır.

2. Yargılamanın Sonucunun Adil Olmadığına İlişkin İddia

23. Başvuru; tanık beyanlarının somut verilerle desteklenmediğini, tanıkların telefon görüşmelerinin içeriğine nasıl şahitlik ettikleri hususu araştırılmadan karar verildiğini ve mahkûmiyet kararının sadece iki tanık ifadesine dayandırıldığını ileri sürmüştür.

24. Anayasa'nın 148. maddesinin dördüncü fıkrasında, kanun yolunda gözetilmesi gereken hususlara ilişkin şikâyetlerin bireysel başvuruda incelenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kapsamda ilke olarak mahkemeler önünde dava konusu yapılmış maddi olay ve olguların kanıtlanması, delillerin değerlendirilmesi, hukuk kurallarının yorumlanması ve uygulanması ile uyumsuzlukla ilgili varılan sonucun adil olup olmaması bireysel başvuru konusu olamaz. Ancak bireysel başvuru kapsamındaki hak ve özgürlüklere müdahale teşkil eden, bariz takdir hatası veya açık keyfilik içeren tespit ve sonuçlar bu kapsamda değildir (*Ahmet Sağlam*, B. No: 2013/3351, 18/9/2013, § 42).

25. Başvuru tarafından ileri sürülen ihlal iddialarının yukarıda belirtilen içtihat kapsamında kanun yolu şikâyeti niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

26. Açıklanan nedenlerle başvurunun bu kısmının, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

Serdar ÖZGÜLDÜR ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamışlardır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. Tanık sorgulama hakkına ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA Serdar ÖZGÜLDÜR ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2. Yargılamanın sonucunun adil olmadığına ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA Serdar ÖZGÜLDÜR ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde bırakılmasına OYBİRLİĞİYLE 27/10/2016 tarihinde karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
M. Emin KUZ

Başvuru Numarası : 2014/2630

Karar Tarihi : 27/10/2016

KARŞIOY GEREKÇESİ

Bireysel başvuruya konu olayın incelenmesinde: başvuru ile bir başka kişi arasında cereyan eden telefon görüşmesinde hakaret ve tehdit ihtiva eden sözlerin başvuru tarafından sarf edildiği iddiası derece mahkemesince kabul edilmiş; her iki suçtan verilen adli para cezaları, miktar itibariyle temyiz yolu kapalı ve kesin olarak tayin edilmiştir.

Aşağıda temas edilen hususlar, tanık dinleme hakkı ve adil yargılanma hakkının ihlali mahiyetinde değerlendirilmiştir:

1. Başvurucu hakkında şikâyetle bulunup dava açılmasını sağlayan müşteki duruşmada dinlenmemiş; adresinde bulunamadığı gerekçesiyle mahkemece dinlenmesinden vazgeçilmiştir.

2. Müştekinin bu telefon görüşmesine şahit olduklarını öne sürdüğü iki tanıktan birisi müştekinin annesi, diğeri ise müştekinin erkek arkadaşıdır. Telefon görüşmesi İstanbul'da yapılmış olup, her iki tanığın da ikametgâhları Ankara'da bulunmaktadır. Başvurucu tarafından talep edilmesine karşın, bu iki tanığın olay anında İstanbul'da olduklarını ortaya koyan telefon görüşme kayıtları getirilmeden, beyanlarına itibar edilmiştir.

3. Ceza Muhakemesi Kanununun (CMK) 210 ncu maddesinin (1) no'lu fıkrasında "Olayın delili, bir tanığın açıklamalarından ibaret ise, bu tanık duruşmada mutlaka dinlenir..." denilmesine rağmen, Mahkemece tensip zaptı ile bu iki tanığın istinabe yolu ile dinlenilmesine karar verilmiştir; yine CMK'nun 181 nci maddesinin (1) no'lu fıkrasında "Tanık veya bilir kişinin dinlenmesi için belirlenen gün, Cumhuriyet Savcısına, suçtan zarar görene, vekiline, sanığa ve müdafisine bildirilir..." denilmesine karşın, bu istinabe kararı, istinabe edilen mahkeme ve istinabe duruşma tarihi sanığa ve müdafisine bildirilmemiş (bu lazıme ne ilk derece mahkemesi ne de istinabe edilen mahkeme uymamıştır), böylelikle sanığın tanıklara soru sorma, onların beyanlarını irdeleme ve yüzleşme imkânı kendisine verilmemiş; böylelikle "tanık sorgulama hakkı"nın ihlâline yol açılmıştır. İstinabe sonucu duruşma tutanağına geçirilip bilahare asıl mahkemesince okunup, buna karşı sanık ve müdafinin beyanlarının alınmasının ise bu hakkın yerine getirilmiş sayılması için yeterli olamayacağı izahtan varestedir.

4. Başvurucunun (sanığın) gösterdiği tanık ise Mahkemece kabul edilmeyerek duruşmada dinlenmemiştir.

5. Müştekinin erkek arkadaşı olduğu belirtilen tanık ile müştekinin annesi olan tanığın beyanlarının birbiriyle tam bir uyum içinde olmadığı; müştekinin annesinin, sanığın müştekiyi telefonla birkaç kez aradığını belirtilmesine karşın, HTS kayıtlarından bu görüşmenin 571 saniyelik tek bir görüşme olduğunun ortaya çıktığı, dolayısıyla bu tenakuzun da makul bir gerekçe ile karşılanmadığı görülmektedir.

Yukarıda açıklanan gerekçelerle; tanık sorgulama hakkı ile ilgili iddia ve yargılamanın sonucunun adil olmadığına ilişkin iddianın haklı olduğu ve Anayasa'nın 36. maddesinin ihlâl edilmiş bulunduğu kanaatine vardığımızdan, çoğunluğun aksi yöndeki kararına katılmıyoruz.

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT